

Klenovské

noviny

M e s a č n í k o b c e K l e n o v e c

V. ročník

Číslo 7/2008

klenovskenoviny@klenovec.sk

Zdarma

Bola podpísaná zmluva o spolupráci

Počas Gemersko-malohontských folklórnych slávností – Klenovskej rontouky privítali Klenovčania

vzácných hostí z francúzskeho mesta Villeneuve-sur-Yonne, aby v piatok 27. júna v zasadačke Obecného úra-

du v Klenovci za účasti svojich poslancov a hostí podpísali starosta obce Klenovec Pavel Struhár a starosta

Cyrl Bouleaux a JUDr. Pavel Struhár po podpísaní zmluvy o spolupráci

Z obsahu:

- letný tábor ľudových remesiel pre deti
- osudy klenovských Židov
- pravidelné rubriky
- aktuálny
- história futbalu v Klenovci
- Memoriál Pavla Slatinského

mesta Villeneuve-sur-Yonne Cyril Bouleaux Zmluvu o spolupráci. Následne po tomto slávnostnom akte si všetci za účasti veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku Henryho Cunyho, poslankyne Národnej rady SR Jany Laššákovéj, predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Milana Murgaša a prednostky Obvodného úradu v Rimavskej Sobote Jany Uhrínovej uctili pri pamätnej tabuli umiestnenej na budove obecného úradu pamiatku Karola Pajera.

(pokračovanie na str. 2)

Skončil sa 30. ročník Klenovskej rontouky

Koniec mesiaca jún už nepretržite 30 rokov v obci Klenovec patrí sviatku folklóru. Ľudový spev, tanec, hudba a v posledných rokoch aj tradičné kulinárske špeciality sa stali symbolom začiatku leta pre z roka na rok väčší počet priaznivcov Gemersko – malohontských folklórnych slávností – Klenovskej rontouky. Veď tento jubilejný ročník, ktorý sa konal od 27. do 29. júna pod záštitou predsedu vlády SR Róberta Fica, predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja Milana Mur-

gaša a veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku Henryho Cunyho prilákal na klenovské námestie rekordný počet návštevníkov.

Organizátori pripravili tento rok program, ktorý bol určite zaujímavý a príťažlivý aj pre toho najnáročnejšieho diváka a ktorý sa niesol, okrem iného, aj v znamení 295. výročia zľapania Jánošíka v Klenovci. Legendárnemu hrdinovi bola venovaná vernisáž výstavy Jánošík – Karpatský zbojník, Lapačka Jánošíka – predstavenie členov historického šermu

z Nitry, Taký bol Jánošík – program, v ktorom spolu s hercom Dušanom Cinkotom vystúpili detské folklórne súbory Lieskovček z Rimavskej Soboty, Zornička a Mladost z Klenovca a Čížiček z Tisovca a tiež 1. ročník súťaže Jánošíkových zručností, v ktorej dobrovoľníci bojovali o Starostov dukát.

Záujem vzbudil aj koncert účastníkov medzinárodnej hudobnej dielne pod názvom Muzičky a vystúpenie folklórnych súborov Gomor z Rimavskej Soboty, Každý Sobie z poľskej Olešnice,

Šafárik zo srbskej Vojvodiny a Dupák z českého Hradca Králové v programe Folklór bez hraníc.

V piatok večer si priaznivci hudobníka Jána Jasenku pripomenuli v kultúrnom dome jeho nedožitý osemdesiaty narodeniny komorným programom Život ako pieseň a všetkých, ktorí vydržali na klenovskom námestí rozospieval Ján Ambróz a ľudová hudba Borievka.

(pokračovanie na str. 3)

Udialo sa ...

***12. júla** sa starosta obce JUDr. Pavel Struhár zúčastnil v Lukovištiach na Celonárodnej pietnej spomienke na básnika Ivana Kraska pri príležitosti 50. výročia jeho úmrtia a zároveň na Dňoch obce.

***14. júla** sa sa na pozvanie veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku Henryho Cunyho starosta obce JUDr. Pavel Struhár a zástupkyňa starostu Mgr. Blažena Hrušková zúčastnili v Bratislave na oslavách francúzskeho štátneho sviatku, ktoré sa konajú pri príležitosti dobytia Bastily.

***19. júla** sa na javisku Miestneho kultúrneho strediska v Klenovci uskutočnil 17. ročník rómskeho folklórneho festivalu.

***23. júla** na Obecnom úrade v Klenovci za účasti starostu obce JUDr. Pavla Struhára rokovala Rada káblovej televízie vedená jej predsedom Ing. Ivanom Ľaudisom a členmi Jánom Kováčikom, Jánom Sihelským, Matejom Darovným a Ing. Máriom Trnavským s predstaviteľmi spoločnosti Vares Ing. Mariánom Svetlíkom a Ing. Milanom Kortišom.

***26. júla** sa starosta obce JUDr. Pavel Struhár zúčastnil v obci Drienčany na kultúrno-spoločenskom podujatí pod názvom Dedina oživa, na ktorom svoje zručnosti predvedli aj deti z letného tábora *Remeslo má zlaté dno*.

***27. júla** sa uskutočnil 15. ročník futbalového turnaja Memoriál Pavla Slatinského.

***29. júla** sa uskutočnilo v Banskej Bystrici školenie riaditeľov sociálnych podnikov, na ktorom sa zúčastnil Milan Stieranka, riaditeľ Gemerského sociálneho podniku, n. o., so sídlom v Klenovci.

(bh)

Bola podpísaná zmluva o spolupráci

(dokončenie zo str. 1)

Jeho báseň Marseille v podaní zástupkyne starostu Blaženy Hruškové zaznela na úvod tejto pietnej spomienky. Následne sa k všetkým zúčastneným prihovorili starosta obce Pavel Struhár, veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Henry Cuny a predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš.

Podpisu zmluvy predchádzali vzájomné návštevy. Prvé stretnutie sa uskutočnilo v októbri 2006, kedy päťčlenná delegácia francúzskeho mesta, ktorú viedol jeho starosta Cyril Bouleaux, navštívila Klenovec. Francúzski hostia sa oboznámili s históriou i súčasnosťou obce. Ďalšie stretnutie na úrovni starostov sa uskutočnilo v júli 2007 opäť v Klenovci, kedy už starostovia rokovali o jednotlivých bodoch zmluvy. Následne na to, v auguste 2007 poslanci obecného zastupiteľstva v Klenovci navštívili toto francúzske mesto, ktoré sa nachádza na rieke Yonne v Burgundsku. Cieľom návštevy bolo spoznať históriu, súčasnosť, kultúru, šport, školstvo a podnikateľské aktivity mesta Villeneuve-sur-Yonne. V mesiaci

december 2007 sa uskutočnilo stretnutie na úrovni občianskych združení, kedy sa klenovskí heligonári vo Francúzsku zúčastnili na dňoch kulinárskych špecialít.

Spolupráca obce Klenovec s francúzskym mestom Villeneuve-sur-Yonne bola schválená poslancami na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Klenovci 3. augusta 2007 a text zmluvy na zasadnutí Obecného zastupiteľstva v Klenovci 25. júna 2008. Cieľom zmluvy je posilnenie vzťahov medzi obyvateľmi partnerských miest, spoznávanie spôsobu života, regionálnych zvláštností, rozvíjanie aktivít v oblasti kultúry, športu, turistiky, ekonomiky, služieb, občianskych združení a podnikania.

Korene tejto spolupráce treba hľadať v minulosti a spojené sú s menom Karola Pajera – bojovníka proti fašizmu a záchrancu detí z koncentračných a internáčnych táborov, ktorý sa narodil v Klenovci a ktorý 11. júna 1944 padol v jednom z najväčších bojov v priestore Mont-Mouchet pri mestečku Pinols vo Francúzsku, za čo mu prezident Francúzskej repub-

liky udelil in memoriam Vojnový kríž so striebornou hviezdou. Dokument o udelení vojnového kríža odovzdal veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Georges Vaugier v Klenovci 24. 6. 2000 pri odhalení pamätnej tabule na obecnom úrade. Od roku 2000 pravidelne každoročne francúzsky veľvyslanec navštevuje Klenovec počas Gemersko-malohontských folklórnych slávností – Klenovskej rontouky, kedy sa koná aj pietna spomienka na Karola Pajera.

Počas pôsobenia Jacquesa Faura na mieste veľvyslanca Francúzskej republiky na Slovensku sa tieto návštevy rozšírili aj na pravidelné futbalové stretnutia družstva zloženého z diplomatov francúzskej hovoriacich krajín vedených práve Jacquesom Faurom s klenovskými internacionálmi. Z podnetu a úsilia Jacquesa Faura a klenovského rodáka Ľubomíra Moncofa, ktorý v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch 20. storočia pôsobil ako kultúrny radca na Československom veľvyslanectve v Paríži, vznikla aj spolupráca medzi obcou Klenovec a mestom Villeneuve-sur-Yonne.

(bh)

Remeslo má zlaté dno – tábor remesiel, hudby, spevu a tanca

Už po šiestykrát bola klenovská Skorušina naplnená detským smiechom, radosťou ale i šikovnosťou.

Od 20. júla do 27. júla 2008 sa opäť 30 detí po roku malo možnosť v malebnej prírode bez technických vynálezov priučať čaru dávnych remesiel. Letný tábor remesiel, hudby, spevu a tanca pod názvom Remeslo má zlaté dno i v tomto roku prostredníctvom lektorov – odborníkov v remeselných technikách vychovávalo možno ďalších pokračovateľov tradičných remesiel, ale i hudby, spevu, či tanca. Organizá-

tormi podujatia boli Občianske združenie Rodon Klenovec, Miestne kultúrne stredisko a Folklórny súbor Vepor pri Obecnom úrade v Klenovci, Banskobystrický samosprávny kraj - Gemersko-malohontské osvetové stredisko v Rimavskej Sobote. Finančne projekt podporila Nadácia pre deti Slovenska z Fondu Hodina deťom. Projekt nekončí aktivitami v remeselnom tábore, ale deti budú môcť v nich pokračovať po celý nastávajúci školský rok a zároveň i prezentovať svoje získané vedomosti a zručnosti ďalším záujemcom

prostredníctvom tvorivých dielní a prezentačných podujatí. Jedným z prvých prezentačných podujatí, na ktorom sa deti predstavili, bola obec Drienčany a jej kultúrno-spoločenské podujatie - Dedina oživa 26. júla 2008 od 10,00 hod., ďalej to bude folklórny festival mladých Koliesko v Kokave nad Rimavicou 9. augusta 2008 od 10,00 hod., ako i na ďalších zaujímavých podujatiach v regióne, o ktorých vás budeme včas informovať.

Stanislava Zvarová
pracovníčka GMOS RS
koordinátorka projektu

Skončil sa jubilejný 30. ročník Klenovskej rontouky

(dokončenie zo str. 1)

Sobota patrila tradičným podujatiam, ako sú súťaž ľudových hudieb Drótova nôta a prehliadke umenia heligonkárov, ktorí spestrili ponuku Klenovského dvora. V programe Horami a dolami vystúpili folklórne súbory a skupiny Vepor z Klenovca, Háj a Rimavan z Rimavskej Soboty, Stromiš z Vlchova, Kokavan z Kokavy nad Rimavicou a Lipa z Bratislavy, ktorá mala aj samostatný program. Všetci tí, ktorí vydržali do neskorých nočných hodín uvideli nezabudnuteľné hudobno - tanečné predstavenie Slovenský triptych v podaní Lúčnice. Na záver soboty nočnú oblohu rozžiaril už tradične ohňostrojom, ktorý nasledoval po Klenovskej hymne.

V nedelu v klenovskom amfiteátri vystúpili folklórny súbor Dupák z Hradca Králové a detské folklórne súbory. Záver Gemersko - malohontských folklórnych slávností - Klenovskej rontouky 2008 patril programu Cesty a návraty, v ktorom svoje umenie predstavili folklórne súbory Liptov z Ružomberka a Lipa z Bratislavy.

Zaujímavými sprievodnými podujatiami boli Škola

spevu Po sirkovsky, Škola tanca z Rejdovej, Gemersko - malohontské folklórne slávnosti - Klenovská rontouka vo fotografii, Ovečka, ovečka - prezentácia života na salaši, ako aj dvory kulinárskych špecialít, remesiel, spevu a tanca.

Na slávnostnom otvorení Klenovskej rontouky 2008 sa zúčastnili aj vzácní hostia veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Henry Cuny, starosta francúzskeho mesta Villeneuve-sur-Yonne Cyril Bouleaux, poslankyňa Národnej rady SR Jana Laššáková, predsedka Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš, riaditeľ Národného osvetového centra v Bratislave Ján Tazberík a prednostka Obvodného úradu v Rimavskej Sobote Jana Uhrínová. Úvodnú báseň predniesla a všetkých prítomných privítala Blažena Hrušková, zástupkyňa starostu a k účastníkom slávností sa následne prihovorili starosta obce Pavel Struhár, veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Henry Cuny a predseda Banskobystrického samosprávneho kraja Milan Murgaš.

(bh)

JUDr. Pavel Struhár, Mgr. Blažena Hrušková, Henry Cuny, veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku a Cyril Bouleaux, starosta mesta Villeneuve-sur-Yonne počas pietneho aktu pri pamätnej tabuli Karola Pajera

JUDr. Pavel Struhár, JUDr. Jana Laššáková, poslankyňa NR SR a Doc. Ing. Milan Murgaš, CSc., predseda BBSK pri slávnostnom otvorení 30. ročníka GMFS

Rómsky festival

V sobotu 19. júla sa na javisku Miestneho kultúrneho strediska v Klenovci konal už 17. ročník rómskeho folklórneho festivalu, ktoré organizovalo občianske združenie Upre Roma. Hostiami podujatia boli pracovníci Kancelárie splnomocnenca vlády pre rómske komunity Mgr. Alena Horváthová a Mgr. Albert Kováč, starosta obce Klenovec JUDr. Pavel Struhár, zástupkyňa starostu Mgr. Blažena Hrušková a pracovníčka Gemersko - malohontského osvetového strediska v Rimavskej Sobote Bc. Stanislava Zvarová.

Na úvod prehliadky rómskeho folklóru zaznela Rómska hymna Gelem gelem, ktorú zaspieval Peter Cibufa. Ako prvý sa predsta-

vil súbor Šukar čhaja (Pekné dievčatá) z Rimavských Janoviec, ktorý pracuje pod Občianskym združením Za integráciu Rómov v Rimavskej Sobote a vedúcou súboru je Monika Horváthová. Následne vystúpili dva folklórne súbory z Revúcej Terne čhaja (Mladé dievčatá, ktoré vedie Ján Zubák a Parny roža (Biela ruža), ktorý pracuje pri Mestskom kultúrnom stredisku v Revúcej. Záver festivalu patril umeniu súboru Upre Roma z Klenovca, ktorý vedie už 40 rokov Mária Cibulová.

Podujatie bolo realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR - programu Kultúra národnostných menšín 2008.

(bh)

Chovateľom králikov

Tvorivá činnosť chovateľa

Individuálni chovatelia malých zvierat, najmä ak ich rozmnožujú a z generácie na generáciu zošľachtujú, robia veľmi záslužnú činnosť. Jej podstatou je realizácia tvorivej zložky chovateľovej osobnosti. Vyskytujú sa názory, že chovatelia sú vlastne šľachtitelia. S tým možno súhlasiť, no nemožno tak všeobecne hovoriť o všetkých chovateľoch. Chovateľstvo je tvoriť práca, ale musíme ju diferencovať podľa toho, koľko a na akej úrovni sa jej do chovu a jeho zveľaďovania vkladá. Väčšina chovateľov chová zvieratá len tak pre svoje potešenie. Snažia sa pochopiť a poznať biológiu zvierata, jeho správanie a poskytovať mu pre chov vhodné podmienky. Ich tvorivá činnosť spočíva v úprave chovného prostredia podľa životných cyklov zvierata, vo zvládnutí jeho priestorových a fyziologických potrieb a pod. Teda táto stála konfrontácia úpravy chovných podmienok na základe potrieb zvierata je základným dru-

hom tvorivej činnosti, ktorou možno charakterizovať chovateľstvo ako také. Vyším stupňom tvorivej práce je zveľaďovanie, respektíve zošľachtovanie chovaných zvierat. Je zamerané na odstraňovanie rôznych exteriérových a fyziologických nedostatkov daného plemena alebo chovaného rázu. Jej výsledkom je veľká vyrovnanosť v plemenných znakoch a ušľachtilosť zvierat. Zjednodušene môžeme povedať, že výsledkom tohto vkladu tvorivej práce je získanie dokonalejších a esteticky pôsobivejších zvierat ako boli tie, na ktorých chovateľ začal pracovať. Cieľom vložených tvorivej práce chovateľa bolo dosiahnutie pozitívnych zmien. To predpokladá hlbšiu znalosť plemenných znakov, veľmi dobrý pozorovací talent a cit pre výber rodičov. Veľmi dôležitým základom cesty vedúcej k zdokonaľovaniu plemenných znakov, je prísny až neúprosný výber zvierat z potomstva. Tam neplatia žiadne filozofické úvahy.

Rudolf Kaštan

Z kuchyne našich starých mám

V tomto júlovom čísle Klenovských novín sme pre vás, milí čitatelia, v malebnom domčeku na námestí, v terajšom klube dôchodcov, spolu so „starými mamami“ Annou Mlkvikovou a Zuzanou Medvedovou spolu „uvarili“ možno nie veľmi typické letné jedlo, pretože jeho príprava sa v minulosti viazala na obdobie zabíjaciek, keď mali Klenovčania dostatok údeného mäsa, ktoré je jeho súčasťou. Ale dnes, keď si každý z nás môže údené kúpiť v obchode, aj keď to domáce určite chuti viac, nebude príliš veľký problém aj v teplom letnom období uvariť si zemiakové guľky s údeným mäsom.

Zemiakové guľky s údeným mäsom

„Na prípravu takýchto guliek potrebujeme asi kilo surových zemiakov, štvrt kila údeného mäsa (môže byť krkovička alebo pliecko), hladkú múku, dve

celé vajčka, soľ, cesnak a korenie. Postup je jednoduchý. Najprv si narajbeme očistené zemiaky, ktoré potom dáme na sitko, aby z nich stiekla prebytočná voda. Do takto pripravených zemiakov pridáme hladkú múku (podľa potreby, aby sa dali tvarovať guľky), celé vajčka, korenie, soľ a nakoniec nadrobno pokrúpané údené mäso. Všetko spolu zmiešame a robíme guľky, ktoré nakoniec pogúľame po múke a dáme do vriacej osolenej vody uvariť. Uvarené guľky vyberieme na tanier, nakrojíme a polejeme vypraženou slaninkou s cibuľou.“

Ako „staré mamy“ prezradili, vodu, v ktorej sa varia guľky nemusíme vyliať, ale môžeme ju využiť na prípravu kyslej polievky. Stačí pridať bobkový list, cesnak, celé čierne korenie, zatrepť mliekom, dochutiť soľou a kto má rád, môže si pridať aj roztrepané vajčko.

(bh)

August

Tento letný mesiac nám už začínajú na záhradke aj prípravné práce na ďalšie obdobie. Pokračujeme v letnom reze jadrovín a kôstkovín. Venujeme pozornosť úprave a tvarovaniu tohoročných výhonov na broskyniach. Očkujeme ovocné dreviny, jadroviny a kôstkoviny. Pokračujeme v zakladaní nových jahodovnísk a úpravách porastov malín. Odrezaním celkom pri zemi. Mladým výhonom môžeme skrátiť vrchol v jednej rovine, podporíme tým rozkolenie sa vrcholu výhonu. Koncom mesiaca môžeme vysievať ozimné druhy zeleniny ako sú: ozimný šalát, cibuľku, špenát a pod. Na urýchlenie dozrievania plodov rajčín týmto skrátime vrchol nad posledným kvetenstvom.

Predstavujeme ďalší zaujímavý druh ovocia pestovaného v našich podmienkach a takmer výlučne v záhradkách, dulu podlhovastú. Pestuje sa v krčkovej forme, kde dosahuje výšku asi 5-6 m, ale dá sa pestovať aj

Okienko záhradkára

ako stromček. Na jar kvitne veľkými ružovými kvetmi o veľkosti je až 5 cm, ktoré sa podobajú tvarom kvetu jablone. Sú vyhľadávané včelami. Tým, že kvitne v polovici mája a kvitne postupne, nehrozí jej zničenie kvetov m r a z o m . Dula rodí pravidelne. Jej plod sa podobá tvarom na jablko alebo hrušku. Pestuje sa tak v dvoch základných formách - jablkovitej a hruškovitej. Plodom dula je malvica, Dozrieva až v októbri. Plod je po dozretí sfarbený do žltá s výrazným plstením. Vyni-

ka výraznou charakteristikou vôňou. Dužina aj po dozretí zostáva tvrdá, týmto je plod dula charakteristický. Hmotnosť plodov sa pohybuje u ušľachtilých odrôd až do 0,8 kg. Plody sa dobre uskladňujú až do januára. Požiadavky na pôdu sú pomerne vysoké. Vyžaduje ľahšiu až stredne ťažkú pôdu z dobrou zásobou živín. Neznáša pôdy s vyšším obsahom vápnika. Prejavuje sa to chlorózou listov (listovou žltáčkou), ktorá je dôsledkom blokovaní alebo nedostat-

ku prijateľného železa v pôde. Na pôdnu vlahu nie je náročný, ale v prípade intenzívneho pestovania a suchého počasia je potrebné doplniť pôdnu vlahu. V zime znáša pomerne nízke teploty a to až do -30°C. Aj keď znáša pomerne nízke teploty v chladnejších oblastiach horšie dozrieva a menej rodí. Preto v chladnejších polohách sa doporučuje vysádzať dula na priaznivejších miestach ako sú napr. južné strany budov alebo južne orientované doliny. Aj keď poznáme viac poddruhov dula, najznámejšia je odroda Champión. Ušľachtilé sorty dula sa rozmnožujú najmä očkovaním na podpníku dula alebo hlohu obyčajného, pre dobrú znášanlivosť a dlhovekosť. Ako podpník môžeme použiť aj semenáče hrušiek, no nie všetky majú dobrú afinitu. Rez znáša pomerne dobre. Má nesúmerný prirodzený rast koruny, a preto sa na vo väčšej miere uplatňuje výchovný rez.

Jaroslav Jáchim st.

Výlet na Vepor

Je koniec júna. V škole sa už neučíme. Na hodinách sa väčšinou rozprávame. Čas nám rýchlejšie ubehne.

Keď som prišiel domov, v Klenovci bol jarmok. Na námestí a na hlavnej ulici boli šiatre. Všade bolo veľa ľudí. Jarmočníci na nich pokrikovali a ponúkali tovar.

Zazrel som zmrzlinára s vozíkom. Zvonil zvončekom. Vábil deti.

„Kúpte si zmrzlinu. Je dobrá a sladká...“

Dal som sa zlákať. Kúpil som si jednu porciu. Večer som nebol dlho hore. Chcel som sa vyspať. Na druhý deň som mal ísť s chlapcami na výlet na Vepor.

Ráno som ešte išiel do školy, ale z vyučovania som sa vypýtal. Krátko popoludní som bol doma.

Doma som sa dlho nezdržal. Do ruksaku som si dal deku, chlieb a slaninu. Odpoľudnia som sa vydal na cestu.

Bola sobota. Deň pred Jánom. Podľa povesti sa v túto noc mali na Vepre otvárať skrýše s pokladmi, ktoré tam Jánošík ukryl.

Na Ráztočnom som počkal na kamarátov z Tisovca. Mal prísť Samo Takáč, Jano Darovník a Jano Kuchta.

O hodinu prišli. Počasie bolo dobré. Vydali sme sa spoločne chodníkom priamo

na vrch. Stúpanie bolo veľké. Niekoľkokrát sme oddychovali. Dlhو sme sa nezdržovali. Kráčali sme rýchlo vpred. Hnala nás zvedavosť, čo na Vepre uvidíme.

Kľúč od izby som mal so sebou. Otvorili sme dvere a ubytovali sme sa. Ruksaky a deky sme si odložili na drevené posteľe.

Vzal som kotlík a išiel som pre vodu. Chlapci nanosili drevo a rozložili oheň pred chatou. Opekali sme si slaninku a jedli s chlebom. Čas rýchlo plynul. Nastala tma.

Pred polnocou sme si ľahli.

Postele nás tlačili, ale nikto nič nepovedal. Rýchlo sme zaspali. Boli sme unavení z dlhej pešej túry.

Začalo sa brieždiť. V diaľke sme počuli zvonce oviec. Bolo to romantické. Ešte som to nikdy v živote nezažil.

O pol štvrtej sme vstali. Rýchlo sme sa obliekli. O štvrtej sme boli na vrchole.

Bola to nádhera. Vôkol hory, nad nimi sa preháňali oblaky. Začal fúkať vietor.

„Dlho pekne nebude. Príde dážď,“ poznamenal Jano Kuchta.

Urobili sme si pár snímok.

Klenovský Vepor z Poľany

Samo Takáč povedal, že sa iste nevydaria.

„Je málo svetla,“ odôvodnil svoje tvrdenie.

Začali sme sa rozprávať. Prekrykovali sme jeden druhého, dívajúc sa naokolo a sledujúc prebúdžajúci sa deň. Takto sme stáli na jednom mieste až do neskorého rána. Poklady sme nenašli. Neotvorili sa nám skrýše, do ktorých Jánošík uložil nazbierané peniaze.

Videli sme však nádhernú prírodu. Jedinečný kraj. Pohľad naň nás posilnil. Pocítili sme veľké šťastie a veľkú radosť zo života. A to stálo za všetky peniaze.

O siedmej zahrnelo. Rozhodli sme sa, že sa vrátíme domov. Išli sme najprv spoločne. Kamaráti sa čoskoro odo mňa odpojili. Vydali sa cestou na Martalúzku a Polhoru smerom do Tisovca.

Ostal som sám. Kráčal som známou cestou domov v tieni stromov. Zrazu začal fúkať silný vietor. Prihnala sa búrka. Cestu som prerušil. Zakrútil som sa do deky. Pod veľkou skalou som čakal, kým prestane pršať.

Prišiel som pred obedom domov. Unavený a hladný, ale pookriaty na duši.

Ján Tomo

Z denníka študenta, 1928

Z histórie klenovského futbalu

Začiatkom tridsiatych rokov minulého storočia vzrástol v Klenovci záujem o šport, najmä o futbal. Mládež hrávala túto lopotivú hru s veľkým zápalom na všetkých voľných miestach v dedine. Vznikli viaceré futbalové družstvá, ktoré medzi sebou súperili. Mladí ľudia pravidelne sledovali najvyššiu futbalovú súťaž, ligové zápoly prahských klubov – Slávie a Sparty, ako aj bratislavského Slovana. Túžili hrať futbal organizovane a na vyššej úrovni.

Tento záujem podchytili funkcionári a živnostníci v obci, keď v lete 1933 založili

li v Klenovci Športový klub. Odvtedy uplynulo 75 rokov. O vznik športového klubu sa zaslúžili: vedúci notár Pavel Bancík, správca školy Ján Moncoľ, učiteľ Pavel Moncoľ, lekár MUDr. Pavel Engler, obchodník Herman Klein a pekář a autodopravca Július Percze, ktorí sa stali jeho hlavnými sponzormi.

Futbalové ihrisko si športový klub zriadil na jarmočisku za dedinou. Prvý zápas zohral s ŠK Zlatno na domácej pôde a vyhral v pomere 6:1. Prvú generáciu hráčov okrem iných tvorili: Pavel Vančík (brankár), Július Percze, Ján

Láska a Kornel Kalocsay (obrancovia). Z ďalších hráčov to boli: Ján Tomo, Ján Struhár, Pavel Láska, Ján Bálint, Ján Hruška, Juraj Majorský, Ján Majerský, zo študentov Ján Lichanec, Ondrej Laudár, Vladimír a Ján Mináčovci a iní.

Prvé farby športového klubu boli belasá a čierna. Dresy boli v týchto farbách s pruhmi.

Športový klub mal dobré zázemie. V krátkom čase si získal fanúšikov, ktorí hráčov povzbudzovali a si ich vážili. Športový klub sa stal v obci významnou spoločenskou organizáciou

a vyvíjal aj kultúrnu činnosť. Usporadúval divadelné predstavenia a tanečné zábavy. Futbalové zápasy sa stali udalosťou v obci, na ktorej sa v nedeľu odpoľudnia zúčastňovalo mnoho záujemcov o šport. ŠK Klenovec hrával zápasy s futbalovými klubmi v susedných obciach – s Kokavou nad Rimavicou, Hnúšťou, Tisovcom a s ďalšími klubmi v regióne. Postupne sa vypracoval na dobré mužstvo, ktoré vždy bolo vážnym súperom aj skúsenejším družstvám.

(mo)

Spomienka na klenovských Židov

Židia v našej obci žili vo svojej komunite súvisle asi od 2. polovice 19. storočia, keď Klenovec dostal mestské privilégium. Odvtedy sa tu konali jarmoky, prosperovali remeslá a obchod, ako aj predávanie hovädzieho dobytku. Napriek svojej svojráznosti žili u nás Židia v súlade s miestnym obyvatelstvom.

Z rozprávania starších občanov sme sa dozvedeli, že snáď iba raz došlo k rozporu, a to po prvej svetovej vojne, keď alkoholom dopovaní parobci vyvolali „revolučné rabovanie“. Bez násilia vnikli do dvoch krčiem, kde „samozásobiteľsky“ vypili, čo sa dalo. Alkoholom otupené hrdlá stratili chuťové zábrany a tak si niektorí pomýlili olej s medom, ktoré boli v podobných sudoch, čo im veľmi uškodilo. Jediný výstrel žandára ukončil rabovanie a parobci utekali, ako mohli, po dvoch i po „štyroch“ nohách.

Počas prvej Československej republiky Židia nazívali s miestnymi obyvateľmi v zhode. Venovali sa obchodu a svojmu náboženstvu. Snažili sa zákazníkom dobre poslúžiť. Bežne sa stávalo, že tovar, ktorý si ľudia zabudli alebo nestihli kúpiť počas dňa, predali cez byt večer alebo v nedeľu. V sobotu mali zatvorené, lebo mali sviatok (šábes).

V Klenovci žilo asi tridsať Židov. Mali modlitebňu (synagógu), kúpele a cintorín. Podliehali rabinovi (kňazovi a učiteľovi v jednej osobe), ktorý okrem náboženských vecí dbal aj na ich správne stravovanie, aby bolo zdravé a čisté (kóšer). Židia boli známi tým, že sa nerozvádžali. Ich manželstvá boli trvalé. V rodinách pekne nažívali, nezúčastňovali sa na lúpežiach a zjavných krádežiach. Nežobrali, neboli alkoholikmi a fajčiarmi. Deti vychovávali vzorne. Starali sa o ne, chodili pekne oblečené a čisté. Židia boli komunikatívni, mali úctu k zákazníkovi a spoločenský takt. Dodržiavali sviatky

a obrady.

Židovské rodiny

Na hlavnej ulici neďaleko základnej školy bývala rodina Markusa Fabiana, ktorý mal obchod s potravinami a výčap liehovín, ale bez konzumácie v krčme. Lieh na pálenku alebo hriatô predával „cez ulicu“. Na námestí bol obchod Jindricha Lowyho, ktorý predával železiarsky tovar. V budove, ktorá bola pomerne rozľahlá (bol v nej neskôr aj Baťov

Pamätník obetí holocaustu v Terezíne

obchod s obuvou), zriadili galantériu, ktorú viedla jedna z dcér J. Lowyho.

Za mostom cez Rimavu v budove, v ktorej sa nachádza predajňa s priemyselným tovarom, bol obchod Alexandra Rubovítza. Ten si neskôr zriadil malú predajňu aj na Dlhej ulici (Ulica 1. mája). Za ním v budove, ktorá už nestojí, býval jeho zať Goldstucker. Vpredu mal obchod s potravinami a v zadu menšiu krčmu a predaj bicyklov na objednávku. V tomto priestore bola údajne ešte predajňa látok inej židovskej rodiny.

Na Ulici obrancov mieru pri „križovatke so zrkadlom“ bol obchod Hermanna Kleina s potravinami a textilom. Táto budova už nestojí. Po

2. svetovej vojne ju zbúrali. O niečo vyššie sa na tej istej ulici nachádzal obchod Maxa Fabiana s potravinami a kuchynským tovarom. Ako niektorí tvrdia, na Ráztočnom mal mať istý čas v prenájme obchod a pohostinstvo obchodník židovského pôvodu.

Tragédia Židov

Všetci Židia, ktorí v Klenovci žili a ktorých roku 1942 odtransportovali do koncentračného tábora v Oswienčime a do iných táborov, tam z a h y n u l i .

Prežila len Lila Löwyová, ktorá sa po vojne usadila v Bratislave.

Štáty, ktoré si počas 2. svetovej vojny podmanilo Nemecko (okrem Bulharska), prenasledovali na základe n o r i m b e r s k ý c h z á k o n o v Židov. Najprv sa zmocnili ich majetku (arižáciou), zakázali im pohyb

a slobodu (museli nosiť žltú hviezdu), až nakoniec ich postupne zlikvidovali v plynových komorách v koncentračných táboroch.

Na Slovensku sa na tejto činnosti zúčastňovali orgány bezpečnosti, polícia a žandárstvo, ale aj Hlinková garda. Autentické filmy, historická literatúra a povojnové sudy podali dôkazy o tomto najväčšom utrpení v masovom meradle dotýkajúcom sa miliónov ľudí. Desiatky rokov nezahľadili strašné utrpenie bezbranných ľudí, ktorých jedinou chybou bolo, že boli Židia.

Myslím si, že by bolo vhodné zvečniť ich mená na pamätnej tabuli.

Mgr. Koloman Zúrik

Encyklopedické heslo

Židia – etnická skupina. Jej príslušníci odvodzujú svoj pôvod od starovekého židovského národa žijúceho na území Palestíny. Od pol. 2. stor., keď Rimania potlačili veľké židovské povstanie Bar Kochbu (132-135 n. l.), žijú rozptýlene – v diaspóre po celom svete.

V Európe sa najviac Židov usadilo v Španielsku (:Sefradinovia) a Nemecku (Aškenáziovia), odkiaľ prenikli do strednej a východnej Európy. V Uhorsku sa Židia objavili už v stredoveku. Spočiatku boli utláčani a vyhánani z krajiny. Žili len v mestách v osobitných častiach – v getách. V 18. - 19. storočí sa postavenie Židov zlepšilo. Boli nielen obchodníci a finančníci, ale prenikli aj do slobodných povolání. Boli lekári, lekárnici, právnici, advokáti, žurnalisti a umelci.

Začiatkom 20. storočia žilo v Uhorsku takmer 1 milión Židov. Na Slovensku sa vyskytovali od začiatku stredoveku, ale žili len na kraľovských majetkoch a neskôr v mestách. V novoveku sa ich pozícia posilnila. Od konca 19. storočia sa usadzovali na vidieku. Keďže sa asimilovali s maďarským národom a používali nárečie jidiš podobné nemčine, ľudia ich považovali za „vykorisťovateľov“ a začali ich nenávidieť (antisemitizmus).

Za Slovenského štátu, keď na Slovensku žilo asi 90 tisíc Židov, sa antisemitizmus stal štátnou ideológiou, ktorá v rokoch 2. svetovej vojny vyústila do prenasledovania Židov. Roku 1942 sa začali ich deportácie do vyhladzovacích táborov. Dnes žije na Slovensku asi 3 000 obyvateľov židovského pôvodu.

(mo)

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Návrat futbalistov do V. ligy

Počas letnej prestávky futbalových fanúšikov príjemne prekvapila správa o účinkovaní družstva dospelých v nastávajúcom ročníku V. ligy. Čo tomu predchádzalo a s akými ambíciami vstupujú futbalisti do novej sezóny prinášame v našom rozhovore.

Posledná júlová nedeľa je pravidelne vyhradená futbalovému memoriálu zanieteného klenovského športovca Pavla Slatinského. Pre zúčastnené mužstvá predstavuje výborný doplnok letnej prípravy s kvalitnou konkurenciou.

Náš rozhovor

O nečakanom návrate futbalistov do V. ligy a plánoch na nastavujúcu sezónu sme sa počas Memoriálu Pavla Slatinského pohovorili s trénerom mužstva Jaroslavom Bencom.

KN: Správa o návrate do V. ligy potešila, ale športových priaznivcov aj prekvapila. Aké okolnosti návratu mužstva do V. ligy predchádzali?

J. B.: V súvislosti s reorganizáciou súťaží IV. ligy sa zvýšil počet postupujúcich z V. ligy (potúpila aj Hnúšťa z 2. miesta). Tým sa rozšíril aj počet družstiev, ktoré postupovali z I. triedy oblasťného majstrovstva do V. ligy. A keďže mužstvá, ktoré skončili v tabuľke pred nami, túto šancu nevyužili, dostali sme príležitosť aj vďaka podpore obce my.

KN: Vaši zverenci sa v predchádzajúcom ročníku oblasťných majstrovstiev umiestnili v strede tabuľky. Myslíte si, že zvládnu vyššiu súťaž po výkonnostnej stránke?

J. B.: Ak by som tomu neveril, neusiloval by som sa o postup. V kádri mužstva došlo v uplynulej sezóne k omladeniu a verím, že najmä pre mladých hráčov bude možnosť hrať v V. lige silným motívom.

KN: Uvažujete aj s nejakými posilami?

J. B.: Káder mužstva je síce stabilizovaný, ale posilnenie všetkých formácií by sme uvítali, pretože by sa zvýšila konkurencia na jednotlivých postoch. V tomto smere sme už podnikli nejaké kroky, ale nič ešte nie je definitívne uzavreté.

KN: Ako prebieha príprava na novú sezónu?

J. B.: Mužstvo už trénuje a je nutné povedať, že účasť na tréningoch aj tréningovú morálku postup do vyššej súťaže pozitívne ovplyvnil.

V príprave sme zatiaľ odohrali jedno víťazné stretnutie proti Michalovej (2:0), súčasťou prípravy je aj dnešný Memoriál P. Slatinského a generálkou na nový ročník bude stretnutie s Teriakovcami v nedeľu 3. augusta.

KN: A nakoniec, s akými ambíciami vstupujete do novej sezóny?

J. B.: V novom ročníku V. ligy skupiny D bude hrať až šesť nováčikov. Radi by sme patrili k tým lepším z nich a umiestnili sa v pokojných vodách stredu tabuľky, čo by nám zabezpečilo ligovú príslušnosť aj v ďalšej sezóne.

Premárnená šanca Jáchima v zápase o 3. miesto s Hajnáčkou (Klenovec - Hajnáčka 0:1)

Vylosovanie jesennej časti V. ligy skupiny D

1. kolo - 10.8.2008
Málinec - Klenovec
2. kolo - 17.8.2008:
Klenovec - Radzovce
3. kolo - 24.8.2008:
Š Team V. Krtíš - Klenovec
4. kolo - 31.8.2008:
Klenovec - Lubeník
5. kolo - 7.9.2008:
Gemery - Klenovec
6. kolo - 14.9.2008:
Klenovec - Sklabiňa
7. kolo - 21.9.2008:

- Nenince - Klenovec
8. kolo - 28.9.2008:
Klenovec - Mýtňa
9. kolo - 5.10.2008:
Tomášovce - Klenovec
10. kolo - 12.10.2008:
Príbelce - Klenovec
11. kolo - 19.10.2008:
Klenovec - H. Zalužany
12. kolo - 26.10.2008:
Divín - Klenovec
13. kolo - 2.11.2008:
Klenovec - Dačov Lom

Memoriál Pavla Slatinského

Dobrá športová úroveň, vydarené počasie, bohatá tombola, početná divácka kulisa. Tak sa dá v stručnosti charakterizovať tohtoročný Memoriál Pavla Slatinského, ktorý sa usporiadateľom mimoriadne vydaril. Pre tri štvrtoligové kluby z Hajnáčky, Jesenského a z Tisovca, a pre domáceho staronového účastníka V. ligy bol turnaj výbornou príležitosťou na overenie sily svojich mužstiev pred začiatkom novej sezóny.

Domáci futbalový fanúšik bol zvedavý, ako obstoja Klenovčania v súbojoch s papierovo silnejšími súpermi a aké majú šance obstať v V. lige. Treba povedať, že aj

keď v oboch zápasoch skúsenejším súperom podľahli, svojimi výkonmi si hanbu nespravili. Potešiteľné je, že na turnaji dostali šancu ukázať svoje schopnosti aj novíci z dorastu. Z nich najmä Tomáš Láska na hrote útoku v zápase s Hajnáčkou bol svojou robustnou postavou a dôrazom platným hráčom.

Turnaj sa hral osvedčeným hracím systémom. Po dopoludňajších zápasoch o postup do finále sa popoludní hralo o konečné umiestnenie.

Boje o postup do finále:

Jesenské - Klenovec 3:1
(1:0)

Domáci neskoršiemu víťazovi turnaja statočne vzdorovali. Jesenské nakoniec gólmi Czeného 2 a Libiča strhli víťazstvo na svoju stranu. Autorom čestného gólu Klenovca bol Vince.

Tisovec - Hajnáčka 1:0
(0:0)

V zápolení dvoch štvrtoligistov bol úspešnejší Tisovec, keď o jeho víťazstve rozhodol gólom v 10. minúte Michalko.

Zápas o 3. miesto:

Klenovec - Hajnáčka 0:1
(0:0)

Po bezgólovom prvom polčase hostia na začiatku druhej polovice stretnutia vyvinuli tlak, ktorý korunovali gólom Berkyho. Domáci futbalisti sa potom až do konca stretnutia neúspešne pokúšali o vyrovnanie. Najväčšiu šancu mal Tomáš Láska, ktorý strelou z hranice šestnástky trafil žrd súperovej brány.

Zápas o 1. miesto:

Jesenské - Tisovec 1:0
(1:0)

V stretnutí dvoch rovnocenných súperov rozhodol o výsledku a teda aj o konečnom poradí gól Borosa v prvom polčase. Futbalistom Tisovca sa napriek enormnému tlaku v druhom polčase už nepodarilo výsledok zvrátiť.

Stranu pripravil M. Kňažek

Navštívili sme letný tábor remesiel

V utorok 22. júla sme navštívili v klenovskej Skorušine letný tábor Remeslo má zlaté dno, kde sa 32 detí z Klenovca, Hnúšte, Tisovca a Lučenca priučia ľudovým remeslám v štyroch cechoch: gajdošov, rezbárov, kováčov a hrnčiarov. Každý cech si vytvoril svoju cechovú zástavu a hymnu.

Projekt Tvorivé dielne remesiel, hudby, spevu a tanca je podporený Nadáciou pre deti Slovenska z Fondu Hodina deťom. Ako nám prezradila Bc. Stanislava Zvarová pracovníčka Gemersko-malohontského osvetového strediska v Rimavskej Sobote, ktorá je jeho koordinátorkou, je to celoročný projekt s trvaním do júna 2009. Počas celého školského roka v Miestnom kultúrnom stredisku v Klenovci budú prebiehať tvorivé dielne so zámerom, aby si každé dieťa vo folklórnom súbore vyšilo svoj vlastný kroj, zároveň sa deti naučia rôzne ľudové techniky a neskôr môžu robiť lektorov v tvorivých dielnach v základných školách nášho regiónu. Prikladom pre deti sú Anna Mária Dovalová, ktorá sa v takomto tábore v Skorušine naučila vyšívať krivou ihlou a teraz je sama lektorkou, alebo MVDr. Ivana Bencová učí prácu s drôtom a Maroš Mináč, Branislav Benco a Janka Kochanová sa stali odborníkmi na prácu s kožou a výrobu krpčov.

Vedúcim letného tábora je Jaroslav Zvara, riaditeľ Miestneho kultúrneho strediska v Klenovci a o kuchyňu sa, ako každý rok, starajú manželka Jakabšicovci. Jaroslav Zvara pri našej návšteve koordinoval prácu v jednotlivých tvorivých dielnach, ktorých je, ako povedal, v tomto roku 15. Tkanie deti priučala Ľubomíra Žilková z Kokavy nad Rimavicou, tkaniu gúb Jarmila Hrušková z Klenovca. Servítkovej technike sa venovala Stanislava Zvarová, ktorá zároveň viedla aj Dielňu spevu a tanca. Ďalšie dielne, v ktorých deti pracovali boli: hrnčiarstva, ktorú viedol Ján Fiala z Novej Bane, výroby šperkov z drôtu pod vedením Ivany Bencovej z Klenovca, rezbár-

ška s lektorom Dušanom Šarkanom z Vrbovice, paličkovej čipky s lektorkami Vladimírou Hruškovou z Klenovca a Sandrou Kosárovou zo Zvolena. Handrové bábiky učila deti šit Elena Mináčová z Klenovca a handrové koníky zase Magda Slivková z Banskej Bystrice. Zo vzdialenej Lehoty pri Nitre prišli Drahoš Daloš so synom Tomášom, aby odovzdali svoje majstrovstvo výroby pišťal a umenie hry na tomto hudobnom nástroji. Prácu s kožou lektoroval Ľubo Medved z Čierneho Balogu a vyšívanie krivou ihlou zase Anna Mária Dovalová.

Na to, aký pohľad majú na takéto netradičné využitie letných prázdnin účastníci tohto tábora sme sa opýtali niekolkých z nich.

V takomto tábore som prvýkrát a najviac sa mi páči výroba šperkov, ale tešila som sa aj na hrnčiarstvo.

Zuzana Šagúľová, Hnúšťa

Prišla som do letného tábora Remeslo má zlaté dno, aby som sa naučila vyrábať rôzne veci. Už som robila drôtené šperky, hlinený hrnček a tkala som. Tiež sa učíme tance, ktoré budeme tancovať v Drienčanoch. Páči sa mi tu.

Viktória Dovalová, Klenovec

Som tu prvýkrát a už som si utkala stužky na kroj. Vyrobila som si náušnice a náramok z drôtu a hlinené nádobky. Páči sa mi aj tanec.

Zuzana Mareková, Hnúšťa

Už so v takomto tábore druhýkrát a práve pripravujem náplň do handrových bábik. Ušila som tiež košieľku a nohavice pre bábiku. No a včera som tkala koberček a stužku na kroj. Najviac sa mi zatiaľ páči tkanie.

Mária Balciarová, Klenovec

Ja som tu už tretí rok a najviac ma baví hrnčiarstvo, no teším sa aj na výrobu šperkov.

Renáta Surová, Klenovec

Tiež som tu tretíkrát a najviac sa mi páči hrnčiarstvo a výroba šperkov, ale ušila som už nohavice pre bábiku a teraz práve zhotovujem aj košieľku.

Mária Hrušková, Klenovec

Naučil som sa vyrábať pišťalky. Práve pracujem na šesťdierkovej pišťalke a naučil som sa tu tiež hrať

na fujare. Páči sa mi tu. Je tu dobrý kolektív a dobrí ľudia.

Daniel Cavar, Hnúšťa

Prvýkrát som tu a robím lektora. Tešil som sa sem ako malý. Je tu dobre, príjemne a sme v peknom prostredí. Deti sú veľmi živé. Najmä v noci. Ale inak poslúchajú. Čo máme urobiť, vždy spravíme. Ak budem môcť určite pridem aj o rok.

Tomáš Daloš (lektor) Lehota pri Nitre

Robila som drôtené šperky a teraz tkám koberčeky. Môžem povedať, že tkanie sa mi aj najviac páči.

Jana Kochanová, Klenovec

O tábore mi povedala kamoška. Páči sa mi tu, je tu sranda.

Natália Bukviarová, Hnúšťa

Tkanie sa venujem intenzívnejšie osem rokov. Veľmi sa mi páči táto práca s deťmi. Som tu už druhý rok. Myslím, že tieto deti majú o túto prácu záujem a v budúcnosti sa tejto činnosti môžu venovať. Aj keď nie hneď, ale určite už to v nich zostane.

Ľubomíra Žilková (lektorka) Kokava nad Rimavicou

O tábore som sa dozvedela od staršej a potom ma sem prihlásila mama. Páči sa mi tu, zaujala ma hrnčiarstva a šperkárstva dielňa, ale v budúcnosti by som sa nechcela tejto činnosti venovať.

Katarína Školiaková, Lučenec

Ja som z bystrickej osvetvy, kde máme dielňu ľudových remesiel. Robíme tam rôzne techniky a jednou z nich je aj drotárska technika. Myslím si, že takáto práca s deťmi má veľký význam, pretože takto môžu deti nadobudnúť zručnosť. Po rokoch skúseností s touto činnosťou vidím, že takéto deti potom inak cítia. Inak vnímajú remeslo.

Magdaléna Slivková (lektorka), Banská Bystrica

Práve zhotovujem tašku z útokovej nite, ktorú zakladám do osnovy. Veľmi ma zaujíma táto práca. Tiež som tkala koberce a vyrábala som aj drôtené šperky. No pokračovať by som chcela v tkaní.

Katarína Zvarová, Klenovec

Hymna Cechu gajdošov

Remeslo má zlaté dno, to je pravda odveďa, že tvrdá práca človeka živí, šati, oblieka.

Zdravie, šťastie, láska však nie je všade ako mak. Remeslo zlaté dno má, tak nech sa robí, ako sa má.

Každé remeslo sa robiť dá, nech si ho každý vyskúša. Príde na to, čo ho baví, nech sa mu pritom darí.

(bh)